

SUOMEN LEPPÄKERTUT

SAMI KARJALAINEN

256 S, SIVUKOKO 21×24,5 CM, DOCENDO, 2020

Vuonna 2002 ilmestyi vielä tuntemattoman, hyönteiskuvausta harrastavan Sami Karjalaisen esikoisteos *Suomen sudenkorennot*. Siitä alkoi yksi merkittävä epookki suomalaisen luontoaiheisen tietokirjallisuuden historiassa. Näyttävästi kuvitettu ja perusteelliset tiedot kaikista maassamme tunnetuista korentolajeista tarjoava kirja nosti sudenkorennot nopeasti monien luonnonystävien uudeksi harrastuskohteeksi. Tieto Suomen korentoista karttui nopeasti, ja maalle uusia lajeja-kin havaittiin. Niinpä vuonna 2010 kirjasta oli aika julkaista täydennetty laitos.

Siinä välissä, vuonna 2009, Karjalainen ehti hämmästyttää yhtä täydellisellä kirjalla *Suomen heinäsirikat ja hepokatit*. Senkin kirjan hän sekä kuvasi että kirjoitti itse, ja ehtipä hän vielä äänittääkin jokaisen maamme yli 30 heinäsirikka- ja hepokattilajin sirinät.

Alkuvuodesta 2020 julkistettu *Suomen leppäkertut* on jälleen napakymppi. Nyt tekijä vastaa kuvien ja tekstin lisäksi myös graafisesta suunnittelusta – eikä tuota pienintäkään pettymystä. Tämäkin kirja täyttää kaikki hyvän lajintuntemuskirjan vaatimukset. Teksti kertoo leppäkerttujen elämästä olennaisen, ja lajitekstit etenevät yhdenmukaisessa järjestyksessä, kuten pitääkin. Näin huolellisesti rakennetun ja laajaan tausta-aineistoon perustuvan kirjan voi uskoa täyttävän niin luonnonharrastajien kuin tutkijoiden tarpeet.

Pienikokoisia leppäkerttuja ja niiden toukkavaiheita ei olisi mitenkään voinut valokuvata perinteisin luontokuvauksen

menetelmin maastossa. Niinpä Karjalainen on kehittänyt tarkoituksenmukaisen kuvaus-tekniikan, joka palvelee lajien tunnistamista erinomaisesti. Hän ei ole halunnut kuvata väreiltään kalvenneita kokoelmayksilöitä, vaan kuvien leppäkertut ovat eläviä. Ne on tietenkin täytynyt pyydystää, mutta kuvauksen jälkeen ne on vapautettu. Kaikki lajit on kuvattu samassa suhteessa 10-kertaisella suurennuksella ja samoilla valotuksilla samaa taustaa vasten. Näin on saatu kautta kirjan vertailukelpoinen kuva-aineisto. Kuvamäärä kaikkine aikuisineen, toukkavaiheineen ja värimuunnoksineen on valtaisa. Tuntuu kuin mitään olennaista ei olisi unohtettu.

Sami Karjalaisen resepti kirjanteossa on ytimekäs: "Suunnittelen projektin ja toteutan sen."

Teksti: ARNO RAUTAVAARA

